

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Ministeren bedes redegøre for, hvad regeringen har gjort for at undersøge de sundhedsmæssige risici ved ophør af dvaleordningen for minkproduktion den 1. januar 2022, herunder hvilke korrespondancer med Statens Serum Institut og Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab på Københavns Universitet der har været, hvilken rolle Dansk Veterinær Konsortium har haft for denne opgave, og hvilke tiltag regeringen har taget for at fremme dvaleordningens ophør.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Thomas Danielsen (V).

Svar

Tak for spørgsmålet. Og endnu et samråd med dette tema.

Baggrund

Lad mig igen starte med at opridse baggrunden for, hvorfor det var nødvendigt at slå alle mink ned sidste år.

TALEPAPIR

I november sidste år stod vi midt i en corona pandemi, der bredte sig som en steppebrand. Ikke bare i Danmark, men over hele verden.

Og smitten spredte sig ikke kun mellem mennesker. I Danmark så vi også, at minkbesætninger blev smittet med covid-19.

I løbet af efteråret 2020 spredte smitten sig med lynets hast fra mink til mink. Og fra minkfarm til minkfarm.

Tallene taler deres tydelige sprog.

- I starten af september var der 9 smittede minkbesætninger.
- I begyndelsen af oktober var der 45 smittede besætninger.
- Og i begyndelsen af november var tallet vokset til 225 smittede besætninger.

TALEPAPIR

Vi taler altså om en femdobling på **en** måned fra begyndelsen af oktober til begyndelsen af november. En foruroligende vækst.

Og smitten blev ved med at sprede sig. Den 16. november 2020 var der 304 smittede besætninger.

Skræmmende, ikke mindst fordi smitten ikke bare spredte sig fra mink til mink. Den spredte sig også i stor stil fra mink til mennesker.

Og da det så allerværst ud i Nordjylland, var ca. 60 procent af alle positive coronasvar relateret til mink.

I sin risikovurdering den 3. november 2020 skrev Statens Serum Institut – og nu citerer jeg: *”En fortsat minkavl under den igangværende COVID-19-epidemi indebærer en betydelig risiko for folkesundheden, herunder mulighederne for at forebygge COVID-19 med vacciner.”*

TALEPAPIR

En fortsættelse af den eksisterende minkproduktion i Danmark kunne altså i værste fald true effekten af de humane vacciner. Vacciner, som hele verden satte sin lid til, skulle bringe os gennem pandemien.

Som supplement hertil vil jeg gerne citere Anders Fomsgaard, der er overlæge og virolog på Statens Serum Institut.

I DR-udsendelsen ”Den Sidste Mink”, der blev sendt den 8. november i år, fortæller han, at:

”I uge 45, 46 og 47 er over halvdelen af alle af covid-infektioner i Nordjylland med minkvarianten. Det er en kæmpe risiko at have på et tidspunkt, hvor man forsøger at udrydde en epidemi”.

Selvom der blev iværksat restriktioner og smittebeskyttelsesforanstaltninger omkring minkfarmene, var det meget svært at inddæmme smitten.

TALEPAPIR

Der var et landsdækkende overvågningsprogram med test af minkfarme. Personale blev testet. Der var krav om værnemidler. Selv mågers fødder blev undersøgt for at se, om de var årsagen til, at smitten bredte sig.

Men smitten blev bare ved med at sprede sig. Intet virkede.

For mig at se var beslutningen om at slå alle mink ned udtryk for rettidig omhu!

Og lad mig gerne igen understrege. Det har aldrig været regeringens mål at lukke erhvervet permanent. Beslutningen om at slå alle mink ned i november sidste år blev udelukkende truffet ud fra et hensyn til folkesundheden.

Jeg har stor forståelse for den følelse af tab, frustration og usikkerhed over for fremtiden, som minkavlerne har haft og har.

TALEPAPIR

Erstatning til minkavlere

Det er også derfor, at vi indgik en politisk aftale om fuldstændig erstatning til minkavlerne. En aftale med en økonomisk ramme på ca. 19 mia. kr.

Aftalen sikrer, at de minkavlere, der vælger nedlukningserstatning, får fuldstændig erstatning og mulighed for at komme godt videre.

Aftalen sikrer også, at de minkavlere, der vælger dvaleordningen, bliver økonomisk kompenseret i dvaleperioden.

Sundhedsmæssige risici

I spørgsmålet til dagens samråd ønskes svar på, hvad regeringen har gjort for at undersøge de sundhedsmæssige risici ved ophør af dvaleordningen. Og hvilke tiltag regeringen har taget for at fremme dvaleordningens ophør.

TALEPAPIR

Lov om midlertidigt forbud mod hold af mink udløber den 31. december 2021. Da forbuddet var begrænset til et år, skulle der tilvejebringes et grundlag for en beslutning om, hvorvidt forbuddet skulle forlænges eller om minkproduktionen kunne genoptages.

Derfor bad Fødevarestyrelsen i maj måned af egen drift Dansk Veterinær Konsortium om en risikovurdering.

I den proces vurderede sundhedsmyndighederne, at der først skulle udarbejdes en risikovurdering for den humane sundhed. Med andre ord: Folkesundheden – danskernes sundhed – skulle have førsteprioritet.

Den nye risikovurdering skulle give et opdateret billede af situationen. Risikovurderingen for den humane sundhed skulle danne det faglige grundlag for en politisk beslutning om hold af mink fra 2022.

TALEPAPIR

Sundhedsministeriet bad derfor i juni måned på embedsmandsniveau om, at der i første omgang blev udarbejdet en risikovurdering med fokus på human sundhed. Den besked gav Fødevareministeriet på embedsmandsniveau videre til Fødevarestyrelsen.

Undersøgelserne på Dansk Veterinær Konsortium blev herefter udskudt. I lyset af konklusionen fra Statens Serum Institut var der ikke grundlag for at gå videre med undersøgelser i regi af Dansk Veterinær Konsortium.

Statens Serum Institut udsendte den 14. juni i år en risikovurdering. Her peger instituttet på tre typer risici ved en genoptagelse af minkhold:

For det første en risiko for gennembrudsinfektioner hos medarbejdere på minkfarme og på pelserier.

Dvs. selv om medarbejdere er vaccinerede, så er der risiko for, at de alligevel bliver syge.

TALEPAPIR

For det andet kan minkene være et smittereservoir, der kan forårsage smitte ud i samfundet.

Dvs. vi kan igen risikere, at mink smitter mennesker, og vi vil kunne risikere tilstande, som vi så sidste år i Nordjylland.

For det tredje en risiko for, at der opstår nye varianter af corona i minkene, hvilket kan påvirke mulighederne for at forebygge covid med de eksisterende vacciner.

Dvs. en risiko for, at de vacciner, der lige nu sørger for, at vi har lav risiko for at blive smittet, ikke længere virker lige så godt.

Flere partier efterspurgte i sensommeren en opdatering af risikovurderingen fra den 14. juni 2021. Den 28. september 2021 bekræftede Statens Serum Institut, at konklusionerne fra risikovurderingen fra den 14. juni 2021 stadig er gældende.

TALEPAPIR

Konklusionen fra Statens Serum Institut i september er klar. Hold af mink udgør stadig *”en risiko for mennesker af ukendt størrelse”*.

I risikovurderingen pointerer Statens Serum Institut, at udviklingen i den humane epidemi afhænger af, hvor godt smittespredningen er kontrolleret både i Danmark og på globalt plan.

Samtidig påpeger Statens Serum Institut, at instituttet har brug for vinteren til at vurdere vacciners effekt generelt, varighed af immunitet og vaccinerne effekt over for nye virusvarianter.

Det er instituttets forventning, at vi hen over efterårs- og vintermånederne kan få større viden og erfaring med COVID-pandemien.

TALEPAPIR

Med andre ord:

1. Der er en risiko forbundet med at tillade minkproduktion allerede fra 2022.
2. Vi bliver snart klogere.

Med afsæt i den klare vurdering fra sundhedsmyndighederne, er der opnået en politisk forståelse med et flertal i Folketinget om at forlænge det midlertidige forbud med endnu et år.

Når vi er på den anden side af denne vinter, vil sundhedsmyndighederne have et bedre grundlag for at kunne vurdere, om det er realistisk at åbne op igen. På det tidspunkt har sundhedsmyndighederne høstet mere viden og erfaring om vaccinetilslutning, vaccinerne effektivitet og ikke mindst smittetrykket.

I løbet af 2022 kan vi igen inddrage eksperterne. Og genoverveje beslutningen om hold af mink.

TALEPAPIR

Herefter vil det være relevant at undersøge de veterinærfaglige aspekter ved minkhold i fremtiden.

Inddragelse af Dansk Veterinær Konsortium

Når sundhedsmyndighederne vurderer, at der er tilstrækkeligt styr på pandemien til, at vi ud fra hensynet til folkesundheden kan genoptage minkproduktionen i Danmark. Så er det relevant at inddrage Dansk Veterinær Konsortium.

Vi skal tage tingene i den rigtige rækkefølge. Folkesundheden har førsteprioritet.

Lige nu er det sundhedsmyndighedernes vurdering, at der stadig er en risiko for den humane sundhed. Og Statens Serum Institut har bedt om, at vi kommer gennem vinteren. Så får vi en ny vurdering.

TALEPAPIR

Derfor er det fornuftigt at forlænge med et år. Og så derefter tage diskussionen af hvorvidt, hvordan og hvornår der kan åbnes for minkproduktionen i Danmark igen.

Vi må jo desværre konstatere, at til trods for, at flere end tre ud af fire danskere nu er vaccinerede, så er der alligevel stigende smitte i samfundet. Det sker på trods af vaccinstrategien, og lige nu stiger smittetrykket mere, end vi bryder os om.

Corona-truslen er altså ikke bare af teoretisk karakter. Statens Serum Institut er nødt til at se udviklingen hen over vinteren for at indhøste de nødvendige erfaringer. Det er udtryk for rettidig omhu og ansvarlighed.

Vi må altså væbne os med lidt tålmodighed.

Afrunding

Det er som sagt vigtigt at tage tingene i den rigtige rækkefølge – og for os er rækkefølgen klar.

TALEPAPIR

Her og nu vurderer sundhedsmyndighederne, at der er en risiko forbundet med at tillade minkproduktion.

Der er en risiko for mennesker af ukendt størrelse.

Den risiko vil vi ikke løbe.

Så lige nu er tiden til at forlænge forbuddet mod hold af mink med et år, indtil der er større viden og erfaring at træffe en varig og sikker beslutning på.

Jeg er glad for, at det har været muligt at få et flertal i Folketinget til at bakke op om den løsning.

Samtidig håber jeg, at spørgerne og andre vil være med til at forlænge dvalekompensations-ordningen, så de avlere, der ønsker at starte igen, kan få økonomisk kompensation for deres faste udgifter også i 2022.

Tak for ordet.